

LEVÉLVÁLTÁS

SZÖLLŐSI ISTVÁNNÉ FŐTITKÁR LEVELE
KARSAI PÉTERNEK,

az Országgyűlés Oktatási, Kulturális
és Sportbizottsága elnökének

Tisztelt Elnök Úr!

Mint Ön előtt ismert, a Magyar Köztársaság 1993. évre szóló költségvetésében az intézményhálózat működőképességének biztosításához 0%-os ún. dologi automatizmusról született döntés. A helyzetet rontotta a 0%-os ÁFA-kulcs megszűnése és a magas infláció. Ezen nem tudott segíteni a normatívanövekedés sem. Emiatt intézmények működése került végveszélybe, pedagógusok állnak elbocsátás előtt. A katasztrofális helyzet érzékeltetéséhez mellékelem azt a panaszos levelet, melyet néhány nappal ezelőtt kaptam.

Szükségeselem tartom megemlíteni, hogy az ÉT 1992. november 20–21-i megállapodása értelmében a bérpolitikai intézkedéshez 10 milliárd Ft, az intézmények zavartalan működéséhez a költségvetés általános tartaléka áll rendelkezésre. E megállapodás V. fejezetét mellékelem. (Megjelent a Magyar Közlöny 1992. december 11-i, 124. számában.)

Ezért a Pedagógusok Szakszervezete kezdeményezi, hogy az Országgyűlés Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottsága tízze napirendre a közoktatási intézmények működési problémáit. A téma tárgyalásához kérjük meghívni a Pedagógusok Szakszervezetét.

Tisztelt Elnök Úr!

Kérem levelelemet és annak mellékleteit szíveskedjen ismerni a Bizottság tagjaival.

Mielőbbi kedvező választ várva,

Budapest, 1993. április 26.

Üdvözlettel:
Szöllősi Istvánné

KARSAI PÉTER VÁLASZA

Tisztelt Főtitkár Asszony!

1993. április 26-án kelt levelét – mely a közoktatási intézmények működési problémáinak vizsgálatát kezdeményezi – köszönettel megkaptam. Kérésének megfelelően annak tartalmát, illetve mellékleteit a bizottság ülésén ismerttettem.

Sajnálattal értesítem arról, hogy az őszi ülés szakig a testület leterheltsége miatt a téma bizottsági tárgyalására nem tudunk időt szakítani. A közoktatási és a szakképzési törvény, illetve minden, a pedagógustársadalmat érintő napirend tárgyalásakor a jövőben is szívesen látjuk üléseinken szervezete képviselőjét.

Budapest, 1993. május 7.

Üdvözlettel:
Karsai Péter elnök

KARSAI PÉTER ÚJABB LEVELÉBEN

– május 17-i keltezéssel –
a bizottság május 19-i ülésére hívja meg szakszervezetünket. Sajnos a napirenden csak a diáksport és a zánkai gyermeküdülő szerepel.

A MESÉT VÉGIG KELL MONDANI...

Miből tanítsuk a 20. századot? címmel rendezett vitát a Történelemtanárok Egyesülete május 6-án a Fazekas Mihály Gyakorló Gimnáziumban. Miklósi Lászlónak, az egyesület elnökének meghívására eljöttek az utóbbi évek sokat vitatott történelemlékönyveinek szerzői, Bardócz Attila, Bihari Tamás, Fekete Pál, Rainer M. János, Rubovszky Péter, Seifert Tibor és Székely Gábor, akiknek az elnök négy kérdést tett fel: Mit tekint tankönyvnek? Tudományos meggyőződése alapján meddig tekinthető történelemnek a múlt? Milyen legyen az egyetemes és a nemzeti történelem aránya a tankönyvekben? Milyen történeti forrásokat és segédanyagokat szükséges felhasználni a történelemlékönyvekben?

Bihari Tamás szerint a történelemtankönyvnek jól szerkesztettnek kell lennie. Legyenek benne térképek, összefoglalók, kronológiák, ugyanakkor a szerző is mondja el a véleményét. Rainer M. János igen röviden fogalmazott: az a jó történelemlékönyv, amiből tanulni lehet, és felkelti a diákok érdeklődését. Rubovszky Péter szerint a tankönyv szemléletes, érthető nyelvezetű legyen, de a szerzőknek tisztában kell lenniük azzal, hogy a könyv önmagában nem sokat ér. Kellenek hozzá szöveggyűjtemények, atlaszok, videofilmeik és egyéb segédanyagok is. A legfontosabb a jó történelemtanár. Bardócz Attila úgy gondolja, hogy a tankönyvnek valamilyen értékrendet kell közvetítenie: ő például a keresztény értékrendet választotta. A jó tankönyv a tanárhoz is szól. Seifert Tibor elmondta, hogy Hahn István könyveit tartja etalonnak: tényszerűen és élvezetesen kell írni. Székely Gábor szerint az a jó tankönyv, amelyet a diák, a tanár, sőt a szülő is haszonnal forgathat. Sajnos nagyon kevés a jó tankönyv. Fekete Pál úgy véli, hogy abból a könyvből a legkönnyebb tanulni, amely a főszerzővel elválasztja a „kevésbé fontos” ismeretekről. Lényegesegek a forrásszemelvények, térképek, képek.

Arra a kérdésre, hogy meddig tekinthető történelemnek a múlt, mindegyik tankönyvíró azt válaszolta, hogy a lehető legközelebbi időpontig kell megírni a történelmet, hiszen nem engedhető meg, hogy az iskolát befejező diákok csak 1945-ig ismerjék a múltat. Fekete Pál így fogalmazott: „A mesét végig kell mondani.” Seifert Tibor elmondta, hogy közelmúltunk történetének fő forrásai hozzáférhetőek és feldolgozhatók. Kétségteljesen nehezebb a '63 és '90 közötti időszakot ábrázolni, de a politikatörténeti forrásokon kívül gazdaság- és művelődéstörténeti dokumentumok is rendelkezésre állnak. Bihari Tamás szerint tudomásul kell venni, hogy a történelemlékönyveket időnként hozzá kell igazítani a történettudomány legújabb eredményeihez.

A körkérdésekre adott válaszok után az Ikva Könykiadó vezetője, Szigei László elpanaszolta, hogy ma divat történelemlékönyvet kiadni, de nem a kiadókon múlik, hogy a kiadvány tankönyv lesz-e vagy sem. A Tanosok képviselője, Karlowitz János elmondta, hogy ideje lenne teljes tankönyvlistát készíteni, hogy a tanárok megismerhessék az alternatív és hivatalos tankönyveket. Kereszténydemokrata léteire úgy véli, véget kellene vetni annak a gyakorlatnak, hogy csak az tekinthető tankönyvnek, amit a minisztérium jóváhagy. Feltétlenül szükség lenne a mindenkori hatalomtól független tankönyvbírálat bizottságra, különben minden választás után újra kell írni a hivatalos tankönyveket. A Művelődési Minisztérium működésékeptelen, és húzza az időt: a kevés előadó nem győzi a kéziratokat elbírálni. A Világbank egyébként ki fogja kényszeríteni a független tankönyvbizottság létrehozását.

Miklósi László hangsúlyozta, hogy a jelenlegi tankönyv-jóváhagyási rendszer rossz: igazságos struktúrát kell létrehozni, amelyben a szakma döntheti el, melyik a jó tankönyv.

U. A.

A SZÜLETÉSKOR VÁRHATÓ ÉLETTARTAM

(Forrás: Zárt Kör 1993. 1. szám)

	Év, évek				Év, évek		
	átlaga	Férfiak	Nők		átlaga	Férfiak	Nők
Ausztria	1989	72,1	78,9	NSZK	1989	72,6	79,2
Belgium	1986	71,4	78,2	Olaszország	1988	73,3	79,9
Bulgária	1989	68,3	74,8	Románia	1988–1990	66,6	72,7
Cseh és Szlovák Köztársaság	1989	67,7	75,4	Svédország	1987	74,2	80,4
Egyesült Királyság, a)	1989	72,2	78,2	Szovjetunió	1989	64,6	74,0
Franciaország	1988	72,9	81,3	Fülöp-szigetek	1987	61,9	65,5
Görögország	1988	74,3	79,4	India	1980–1990	55,6	55,2
Hollandia	1988	73,7	80,5	Indonézia	1985–1990	54,6	54,7
Jugoszlávia	1988	68,7	74,7	Japán	1989	76,2	82,5
Lengyelország	1989	66,7	75,5	Kína	1985–1990	68,0	70,9
Magyarország	1990	65,1	73,7	Dél-afrikai Köztársaság	1985–1990	57,1	63,5
NDK	1989	70,1	76,4	Brazília	1985–1990	62,3	67,6
				USA	1988	71,6	78,6
				Ausztrália	1988	73,2	79,8

a) Észak-Írország és Skócia nélkül.